

også, det var noget af det, hr. Steen Gade var inde på, altså at man sørger for, at produkterne bliver mærket, at der er en meget offensiv indsats over for de mennesker, der køber produkterne, og at det måske er meget godt, at den offensiv også er til stede i, om jeg så må sige, købsøjeblikket, sådan at man på den måde måske kan modgå en del af den reklame, der ligesom går den anden vej.

Det er jo rigtigt, at mærkning er en passiv foranstaltning og dermed meget entydigt lægger op til, at det er den enkelte selv, der må tage sine forholdsregler. Jeg synes selv, som jeg har sagt tidligere, at forbud og udfasning af de her stoffer er en bedre løsning, men da institutionerne ikke kan få et forbud, fordi det politiske niveau ikke er indstillet på at handle så hurtigt, som der måske kunne være grund til at ønske sig, så er det mindste, man kan gøre, at give de borgere, der køber produkterne, et redskab til at sortere produkter med hormonforstyrrende stoffer fra.

Det vil vel også kunne give anledning til overvejelser hos producenterne, hvis de skal mærke deres produkter med: Indeholder stoffer mistænkt for hormonforstyrrende virkning. En sådan mærkning kunne måske nok få nogle til at tænke sig om, og da producenterne jo producerer de her produkter for at sælge dem, kunne det vel også påvirke dem.

Vi kan også støtte op om de initiativer over for pvc og ftalater, som nævnes i forslaget. Det, som også er et vigtigt og væsentligt element i De Radikales forslag, nemlig at det offentlige skal gå foran med at sløjfe produkter med hormonforstyrrende stoffer, synes vi faktisk også er en meget vigtig del af processen, for det er jo sådan, at det offentlige er en meget stor forbruger og derfor faktisk har mulighed for at påvirke producenternes prioriteringer og deres valg ganske meget.

Den danske statistik for kræftsygdomme, manglende fertilitet, misdannelser, forstyrrelser i vækst m.m., som hormonforstyrrende stoffer mistænkes for at kunne give, viser for en række lidelsers vedkommende en overrepræsentation i Danmark sammenlignet med andre nordiske lande, og jeg synes faktisk, at man med udgangspunkt i den situation kunne overveje, hvordan man kunne undersøge mulighederne for at tage nogle initiativer imod det, vi vel så kunne kalde hormontrykket i Danmark, for på den måde at få en mulighed for i hvert fald på nogle områder at gå lidt hurtigere frem, end det måske altid er muligt at få EU til at bevæge sig.

Formanden:

Tak til hr. Per Clausen. Og så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Elsebeth Gerner Nielsen.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

I løbet af de sidste 10 år har Det Radikale Venstre gang på gang fremsat forslag om at udfase brugen af hormonforstyrrende stoffer, og vi har da også opnået nogle små fremskridt i de sidste 10 år sammen med en række andre partier og sammen med nogle aktive miljø- og forbrugerorganisationer.

Et af de væsentligste fremskridt var selvfølgelig, dengang vi fik lavet et nationalt forbud mod forekomsten af ftalater i legetøj til børn under 3 år, et nationalt forbud, som EU siden hen adopterede. Det blev oven i købet sådan, at forbuddet blev udvidet til at omfatte legetøj i det hele taget. Så det er jo ikke sådan, at der overhovedet ikke er sket noget.

Kl. 17.30

Men på den anden side må man også sige, at vi her taler om nogle stoffer, der er så farlige, at vi for længst burde have handlet. En af de bemærkninger, som man meget ofte har hørt fra den til enhver tid siddende miljøminister vedrørende de hormonforstyrrende stoffer, er, at vi ikke ved nok, at der er brug for nye testmetoder, at der er brug for mere viden.

Hertil kan jeg kun sige, at det altid er en politisk afgørelse, om man har viden nok. Man kan altid bruge det her med mangel på viden som en sovepude til ikke at gøre noget. Det, vi forsøger at opfordre til med det her forslag, er simpelt hen at tage teten på området.

Jeg ville sådan ønske, at miljøministeren ville vise samme styrke på det her område, som miljøministeren gør på eksempelvis klimaområdet. For vi taler om nogle stoffer, der har så stor betydning for det enkelte menneskes sundhed, og ikke bare for vor generation, men også for fremtidens generationer, fordi de sygdomme, vi får, går i arv.

I Danmark har vi verdensrekord i forekomsten af testikelkræft. Undersøgelse på undersøgelse dokumenterer en sammenhæng mellem testikelkræft og påvirkning fra hormonforstyrrende stoffer i fosterstadiet. Hvorfor i alverden skal vi ikke handle på den viden? I dag kan hver niende kvinde regne med at få brystkræft. Undersøgelse på undersøgelse viser, at hormonrelateret brystkræft har en sammenhæng med hormonforstyrrende stoffer.